

Pwoo devəl də Pool ran nen Koronti mo

Tokshik

¹ Lepran desə nə put a nsar Pool laaləp mə Kristi Jesu, shi rebet Naan, kə nsar kə dyemnəən fun nə Timoti. Wen kən lep lepran desə nə dəm pee Ekəlisya joon Naan di moo nKoronti, kə nenseet ndang Jesu di mo ndəən yil Akaya jir.

² Deret, kə ryang mə Naan puun fun, kə mə Daa fun Jesu Kristi mo tong ashak kə wun.

Pool Pəlang Naan

³ wen kən pəlang Naan puun Daa fun Jesu Kristi. Puun di wur gam kə kussuk mə naajeel. Naan di wur a ngubam mun jir.

⁴ A wur bam mun mbut njeel fun mo jir, mbəkə mə katpee bam nen di moo shwaajeel mu shinə-shinə shi bam di mu mə kat nə pee Naan di sə zak.

⁵ Kaade mu shwaajeel des, ndəən jeel de Kristi wur kə shwaajeel sə, bə Naan wur mbam mun des ndəən Kristi aasə zak.

⁶ Katdang mu shwaajeel, bə nə a mbə gang pətuup fuu mo, kə nə a mbə bam fuu zak. Katdang Naan wur bam mun, bə nə a mbə bam wun zak, di nən nle kə wu gung caan jeel di wuu shwaa nə mo, kaa mun sə zak.

⁷ Mbəmənə bə canciin fun di nə ndəən wun, baa nə mak yoon kas, koo lee. Pe gyet di mu man nə, kaadi wuu shwaajeel ashak kə mun sə, bə wun nkat bam ashak kə mun aasə zak.

⁸ Dyemnaa mo, muu rebet kə mə le nwun npan, nkaa jeel di mə shwaa nə ndəən yil Eshiya. Gyet jeel nə fes ten mun toon-toon hakyeng, har gyet nə met mmun mbal, kə har gyet mu put kə pətuup fun mo nə, baa mun mbar kas.

⁹ Kə gyet mə naa kaa mo can a dʒeel tukáa mmun sə, ɗang nə cìn aasə, a mbəkə taji mu gáŋgkáa fun a nkaa sun fun mo kas, amma mu gáŋgkáa fun nə mo a nkaa Naan bejee ɗak. Naan ɗi wur yool kə gurum mo a peemúut.

¹⁰ Naan wur ten put kə mun ndəən muut nə, kə wur mbə put kə mun ndəən muut nə zak. Mun mə shinzeen nə, wur waa put kə mun ndəən muut nə ryang zak.

¹¹ Wu bam mun shi ɗangnaan (leshap kə Naan) fuu mo, mbəkə gurum mo ɗes mo pəlang Naan ɗi mbə mun, mbə bam ɗi Naan wur cam cìn nə mmun. Pe ɗi Naan wur lap ɗangnaan (leshap kə Naan) ɗi gurum mo ɗes moo cìn nə mbə mun.

Pool Dar Kə mWaan Wur

¹² A mbii ɗe mu canjoom ɗikə ndesə, apan ɗi ndəən pətuup fun mo kə cìn langtəng nə, tong fun ndəən yil desə nə a shi pətuup məndong, pə Naan, kə pee wun ɗi zak. Baa a shi mee seen ɗi nə a mu gurum mo kas, amma a shi ɗeret mə Naan.

¹³ Baa mu ran a mee pwoo ɗeluk nwun ndəən ran nə kas, ɗang a pwoo nkaa mbii ɗe wun mmak tang nə, bə wun mmanshii nə zak. Wen canciin nə, wun mmanshii nə rəret.

¹⁴ Kaade wuu ten wu manshii nə lee sə nə, wun mmak canjoom shi mun, kaade mumun ncanjoom shi wun sə zak, parɗe Daa fun Jesu wur njì ndəən yil desə zak.

¹⁵ A mbæde gyet wen naa nə ret aasə, a nə le dāng gyet wen kə rebet dām pee wun dī nshee, mbəkə wu kat deret dī kaa yit vəl sə.

¹⁶ Wen kən rebet taa pee wun dī, a ar dām mMasidoniya, kə katdāng wen dām mMasidoniya nə, bə wen nji taa pee wun dī zak, mbəkə wu bām wen dī a ar dām nyil nJudiya.

¹⁷ Ashe! Kaade di wen rebet cīn kəsə, bə wen cīn a mbii de nkan mmənə aa? Aa koo, wu yee nə wen kən cīn mbii a buubuu, kaadi gurum mə yil nə moo cīn sə yi? De wen nsat nənee, <<Ii, Ii>> dāngbe nbwoon, bə wen waa sat nənee, <<haiyoo, haiyoo>> Zak aa?

¹⁸ Kaade Naan wur a nguzeen sə, bə pwoo de muu sat nwun, baa nə a <<Ii>> Kə <<haiyoo>> Kas.

¹⁹ Pwoo dī gyet Silas kə Timoti kə wen, mu sat nwun nkaa Jesu Kristi lāa Naan, bə baa pwoo mənə a Ii, koo haiyoo kas. Amma ndəən Naan, bə koo a pərangye, bə pwoo mənə a <<Ii>>

²⁰ Pe gyet dī pwoo de Naan wur tuweerpwoo mo jir, bə mo gampwoo mənə mo a ndəən Jesu, kə a mbə Jesu dāngbe muu sat nənee, <<Nə aasə>> Zak mbəkə mo le Naan dī a dedes.

²¹ A Naan dī wur bələp mun le d̄yik, a wur le mun ashak kə wun ndəən Kristi.

²² Wur bii naa man wur nkaa mun, nə mun a mu wur mo. Wur shin Riin wur dəbang mmun ndəən pətuup fun mo, mbəkə Riin nə kām dī mmun mbii de wur le nə mmun a kyeen.

²³ Amma wen pet Naan a langtəng fen nə, mbii de di nə le kə wen nook dām nKoronti nə, a mbəkə taji wen lejeel nwun kas.

²⁴ Baa muu gung a mbəkə mu le təng di nwun nkaa mbii di wu shinzeen nnə kas koo lee, mbəde wuu ɗar ɓalɓal ndəən shinzeen nə. Amma muu cìn ɗak ashak kə wun, mbəkə wu kat retnyit di.

2

¹ Wen lepan ndəən pətuup fen nə, baa wen mbaa dəm pee wun di kas, mbəkə taji wen wàt pətuup nwun.

² Katɗang bə wen wàt pətuup nwun, bə a wii ndee di a de wur nle retnyit nwen yi? A wun nen di wen wàt pətuup nwun, bə a wun ncaa wen.

³ A mbəmənə, bə wen ran-ran nə nwun, mbəkə katɗang wen jì pee wun di, bə taji wen kat mee mbii wàt pətuup mbut nwun, nen di wu le retnyit nwen kas. Wen shinzeen nwun jir nə, retnyit fen nə a muu jir zak.

⁴ Wen ran-ran nə nwun a shi pətuup deewuwat hakyeng, kə shi yitmwa, kə jeel des zak. Wen ran-ran desə, baa a mbəkə wen wàt pətuup di nwun kas, amma a mbəkə wu man di nə, wen wal nwun zam.

Fwo Shikbish nGwe De Wur Del Dikə

⁵ Katɗang mee ngwe wàt pətuup mmee gurum, bə baa ngwe mənə təkook a pətuup mənə bejee ɗak kas, amma wur təkook aa pətuup muu, koo a pətuup mə pak fuu mo. Baa dyen nwen nsatpwoo shiɓal nkaa ngwe mənə kas.

⁶ Mpee nkaan ngwe mənə, bə kar de wuu ten shin nwur, nə mak.

⁷ Amma yaksə, bə ngyel wu fwo di ngwar mənə, mbəkə wu bam wur di, mbəkə taji pətuup de wat wur nə waa sət daampee nwur hakyeng.

⁸ Mbəmənə wen dang pee wun, wu sət wu kám wal fuu moo nwur.

⁹ Gyet wen ran-ran nə nwun, a mbəkə wen cam wun di, kə wen man di nə, kyet wun a nen cìn mbii mo, ndəən dyen jir wo?

¹⁰ Koo ngwe dedangyi di wu fwo nwur, mbə mee debish de wur cìn, bə wen nfwo ngwe nə aasə zak. Katdang bə mee mbii mə fwo nə di, bə wen nfwo ngwe mənə a mbə wun, mbə deret Kristi.

¹¹ Mbəkə taji Gujwan kat mee ləbet ndəən mun kas, mbəde baa seen wur debish mo a desəsok mmun kas.

Mbii Nə Le Anshik mPool nTrowas

¹² Kaade wen baaji nTrowas mbə satpwoo nkaa Kristi ngurum mo, bə wen kat Daa wur kə wang ar mbə wen.

¹³ Jir kəsə, bə baa pətuup fen nə kat retnyit kas, mbəde baa wen kat dyemnəən fen Titus di mpəmənə kas. Mbəmənə bə gyet wen sat dang-mukaat mmo, bə wen del dām nyil Masidoniya.

Se Koorong nDəən Kristi

¹⁴ wen pəlang Naan, de a wur kə bwet mun shidaar-shidaar, kə mu dee di a koorong mo, mbə deret Kristi. A shi mun, bə wur pwəər man Kristi de nə a kaa mbii de nə kə toos shangshang sə, koo a mpee dedangyi.

¹⁵ Pe gyet di pee Naan di, bə mun a kaa toos deshang mo, mə Kristi, pə nen de mo kat bam, kə nen de mo a ar loom.

¹⁶ A mə peekyes nə ndesə, du devəl nə a du de mə wam, mə muut di nə dəm a peeloom. Amma a mu dīnshee nə ndesə, nə a fwaap deshang mə seen di nə dəm a peeseen. A wii mmak mang toon mbii desə mo yii?

¹⁷ Mbede baa mun a kaa pak gurum de moo satpwoo Naan nə a mbə kat ləbet mə shool kas. Pwoo munu nə a məndong, mbii di Naan wur sat mmun, bə mu sat a pwoo mənə dən zeen ntoom Naan aasə, kaa kərem Kristi mo sə.

3

Dak nDaən Bəlemcuk Shi Toom Mə Naan Depwoo

¹ Yaksə, bə mun nwaa mə doom kwoop a káa fun zak aa? Kyet mu rebet mee ran nkaa mu mə langtəng dəm pə wun di, koo ran mə langtəng nkaa wun ji pə mun di, kaadə pak gurum moo kə cìn sə wo?

² Wun shikáa fuu, a wun a ran fun, di mon cin langtəng dishik nə. Mo joon ran nə ndəən pətuup fuu mo, mbəkə koo wii wur man nə di, kə wur tang di zak.

³ Nə kám agaak nə, a Kristi shikáa wur ran-ran desə nə mo ndəən pətuup fuu mo, dangbe wur lep nə nsar fun. Baa mo ran-ran desə nə a shi ink kas, kə baa mo ran nə a nkaa sulet mə ngək kas. Amma mo ran nə a ndəən pətuup gurum mo, shi Riin Naan di wur mmeen har ngaa-ngaa.

⁴ Muu sat pwoo mənə, a mbəde mu gāngkàa nkaa Naan ndəən Kristi.

⁵ Baa mee mbii ndəən mun, di nə mak le kə mu sat nə, mə cìn mbii desə mo a shikáa fun nə kas. Dak desə nə a bal di mu mak cìn pak mbii mo, put a pee Naan di.

⁶ Mbəde a wur le kə mə dee a nen cìn dak mə bəlemcuk shi toom Naan depwoo, baa a shi Wàar derəran mo kas, amma a shi Riin. Wàar derəran nə jì kə muut, amma Riin mə Naan wur shin seen.

⁷ Gyet mo ran Wàar Mosis nə mo a nkaa sulet mə ngək mo, kə Kaade gyet Naan shin Wàar nə mo mMosis, bə dedes mə Naan jì put agaak. Koo di gyet mələp mə yit Mosis nə kyes, bə baa gyet nen Yahudi mo mak tər yit fur mo nkaa yit Mosis kas, mbə peeəng di nə des nə. Katdang bə gyet Wàar mə Mosis di nə jì kə muut nə jì aa dedes aasə,

⁸ be nə a təng dak mə Riin mə Naan nən ndes met mə Wàar nə.

⁹ Katdang bə mo le dak mə Wàar di nə jì kə loom a dedes, bə azeen-nzeen dak mə Riin di nən nji kə deret mə Naan, nə a dedes met dak mə Wàar nə hakyeng.

¹⁰ Ndəən desə, bə wu naa nə, mbii di gyet nə a dedes, bə mbii di nən ntong di har ngaa-ngaa nə fes met di gyet yam nə.

¹¹ Katdang bə mo kám nə, mbii di ndung del dəm a dedes, bə mbii di nə ntong di har ngaa-ngaa nən nden kə dedes met di nə ndung del dəm nə, des hakyeng.

¹² Mbəde mun kə canciin ndəən pwoo deret nə aasə, bə muu satpwoo fun shibal agaak hakyeng.

¹³ Baa mun a kaa Mosis sə kas, di gyet wur paa

yit wur shi fwaat, mbəkə taji nen Yahudi mo naa kyes dedes, mə məlep mə yit wur di nən ndel dām sə kas.

¹⁴ Mbəde gyet pan fur nə mo a deduduur har mbə cicinsə. Katdang mo doom tang pwoo Naan desəər, bə fwaat paapee desə nə paa nə, kə nə kutdi, a depəpaa pee mo di. See katdang gurum shinzeen nKristi bejee, dangbe moo mmak mang fwaat nə waa kə nə.

¹⁵ Azeen-nzeen har cicinsə, katdang mo doom tang Wàar mə Mosis nə mo, bə fwaat desə, nə kə paa pətuup fur mo di vit.

¹⁶ Amma katdang mee gurum cəər pee Daa di, bə abet, mon mmang fwaat nə baa kə nə aku pee ngu nə di.

¹⁷ Daa wur a Riin, kə peede Riin Daa nə di, bə gurum mo dee a mukáa fur.

¹⁸ Yaksə, mun nenseet ndang Jesu mo jir, bə mo mang fwaat di nə paa yit fun mo ba kə nə aku. Yaksə bə gurum moo naa a dedes kə Daa ndəən tong fun nə mo, kə wur cəər kə mun, kə mə dee di kaa wur sə, ndəən dedes wur di nə nkaa wurang. Desə nə put a pee Riin mə Naan dewur a Daa.

4

Long nDəən Tuulwan Mo

¹ A Naan Wur cin dak mə Satpwoo wur deret wo mun ndəən deret mə kussuk wur. Mbəmənə, bə taji nə waam kwak mun kas.

² Mu cii cin dak debish mo, kə mbii naashweep de a səsok, kə mbii de mo le naashweep ngurum mo jir. Baa mun ncìn dung ngurum mo, koo sat dung nkaa pwoo kə Naan kas. Dang mu sat zeen

nə agaak, mbəkə koo a wii, bə wur naa zeen fun nə di, ndəən dyen wur, nyit Naan.

³ Katdang bə pwoo Naan de muu sat nə a depəpaa, bə nə a pəpaa a mbee nen de mo a ar loom bejee dak.

⁴ Baa mo shinzeen kas, a mbəde mishkoom debish mə yil desə wur kə paa yit fur mo, Mbəkə taji mo naa peebang mə pwoo deret mə Kristi kas, dewur a deməndong kə Naan.

⁵ Mbəde baa muu satpwoo nə ngurum mo nkaa fwoshik fun kas, amma a pwoo nkaa Jesu Kristi, di wur a Daa, kə mun shikaa fun bə mu dee a kərem fuu mo mbə səm kə Jesu.

⁶ Naan wur kə ten sat nə, peebang nə put a ndəən peenkwoo, kə nə bangpee di. A wur le kə nə bang pətuup fun mo, mbəkə nə shin peebang di mmun, kə mbəkə mu man dedes Naan di, ndəən yit Jesu Kristi.

⁷ Mun kə long de mə Riin kə Naan nə, a ndəən Tuulwan. Shii kə mənə, a fwoshik fun mo, mbəkə mo kám bal dedes desə nə di, agaak nə, nə a mə Naan, kə baa nə a munu kas.

⁸ Moo təreng mun koo a nkwoop dedangyi, jir kəsə, bə baa mo mpyan mun kas. Moo wuk mun, jir kəsə bə baa kəərmuut yaa mun kas.

⁹ Gurum mo lejeel mmun, jir kəsə, bə pak gurum moo wal mmun. Moo hər mun car nyil, jir kəsə, bə baa Mu murep kas.

¹⁰ Koo a pərangyi, bə mun a ndəən jeel mə muut, kaa caan kə muut de gyet Jesu cìn sə, mbəkə gurum mo naa mase kə Jesu nə di ndəən fwoshik fun mo.

¹¹ Kaade mun de mmeen sə, bə muu tong a tong

mə muut mbə Jesu, mbəkə mo kám məse kə Jesu nə di, ndəən fwoshik fun, de mo a mə muut sə.

¹² Desə nə kám nə, muut nə nkaa cìn dak ndəən mun, amma seen nə nkaa cìn dak ndəən wun.

¹³ Mo kə ten ran ndəən bəət haal kə Naan nənēe, <<wen shinzeen, a nə le dangbe wuu satpwoo.>> A mbəde mun mə shinzeen nNaan aakəsə, a nə le dang mu satpwoo zak.

¹⁴ Mu man nə, ngwe də wur yool kə Daa Jesu a peemúut, nwur nyool kə mun ashak kə Jesu aasə zak, kə wur nji kə mun ashak kə wun ntoom wur zak.

¹⁵ Mbii desə mo jir a mbə wun, mbəkə deret kə Naan nə wul di mbut ngurum mo des, kə mbəkə gurum mo des mo pəlang Naan di mbə dedes wur.

A Mbəde Mu Shinzeen Dangbe Mu Kat Seen

¹⁶ Mbemənə, bə baa nə waam mmun kas. Koo də mun kə fwoshik di nə a mu gurum, de nə wam, amma jir kəsə, bə koo puus dedangyi, bə moo le riin fun nə mo dee a depwoo.

¹⁷ Mbəde rep jeel de mu shwaa nə a mbə rep pee lee dak, nən nkəlak kə del dəm, kə nən nji kə dedes de nə dəm ngaa-ngaa, de nə met mu sat, nə met jir.

¹⁸ Baa mu leyit fun nə mo nkaa mbii de gurum moo naa nə yaksə kas, amma muu leyit fun nə mo a nkaa mbii də baa mu mak naa nə yaksə sə kas. Mbəde mbii de gurum mo mak naa mo shi yit yaksə, be a mo a mbii de mo nkəlak kə del dəm. Amma mbii de baa gurum mo mak naa mo yaksə shi yit kas, a mo a mbii de moo tong di har ngaa-ngaa.

5

Peetong Fun nDään Dengnaan

¹ Yaksə bə mu man nə, katdang bə fwoshik fun de mun kə mo ndəən yil desə, mo wam, bə Naan wur kə dak mee fwoshik fun de mon ntong de har ngaa-ngaa ndəən dengnaan. A Naan wur dak fwoshik mənə mo shikaa wur.

² Ndəən fwoshik fun, bə muu gwaar gwan, kə mu coor, mbəkə Naan shin fwoshik fun de mo a mə dengnaan sə de mmun.

³ Mbəde katdang Naan cin fwoshik fun mənə mo mmun, bə baa mo mmak kat mun ngum kas.

⁴ Kaade mu kutdi mu tong ndəən fwoshik fun de nə. A mə yil nə, bə muu gwaar gwan mbə jeel de mu shwaa. Baa a mbəde nə, muu rebet a bəkshak kə fwoshik fun de mo a mə yil desə kas. Amma muu rebet kə Naan shin fwoshik fun de mo a mə dengnaan sə mmun. Be fwoshik fun de mo kə seen sə, mo ndee de a koppee kə fwoshik fun de mo a mə muut yaksə.

⁵ A Naan wur dak mun, mbə cəər desə mo, kə wur kə ten shin Riin wur mmun, de nə dee a be naa man mə mbii dewur kə dak mo le mbə mun.

⁶ Mbəmənə, bə koo a pərangyi, bə mun kə shinzeen ndəən pətuup fun, kə mu man zak nə, kaade mu kutdi ndəən fwoshik fun de mə yil desə, bə baa mun ashak kə Daa kas. Mu jong kə wur.

⁷ Muu tong ndəən yil desə nə a shi shinzeen, baa a shi mbii de mu naa mo shi yit kas.

⁸ Azeen-nzeen mun kə shinzeen ndəən pətuup fun, kə dʒeen mmun mbəkshak kə fwoshik desə nə mo, mbəkə mu tong de ashak kə Daa ntul.

⁹ Mbəməənə bə koo de mun di ndəən yil desə, kə koo a ndəən yil de nən ndung jì, bə d̄yen mmun kə mu cin a mbii de mo ret nNaan nyit.

¹⁰ Mbəde təng, mun jir, mun ndar ntoom kə mbii tong mə tokd̄yeel kə Kristi, mbəkə koo a weyi bə wur nlap kwat mə d̄ak de wur kəcin mo, bə wur kutdi ndəən shin mə yil desə. Kyet kwat nə a deret aa? Aa koo a d̄ebish yi?

*Shaar Ashak Kə
Naan nDəən Kristi*

¹¹ A mbəde mu manshii mə kəər Daa, a nə le d̄ang mu gung mbə dul gurun mo jì pee Kristi d̄i. Ndəən tong fun, bə Naan wur man r̄eret hakyeng, kə mu canciin nə, wun wu man mun akəsə zak, ndəən p̄ətuup fuu mo.

¹² Baa muu gung a mbəkə mu waa mu baa mu sat mee langtəng de nkaa sun fun mo pee wun d̄i kas. Amma mu kām a ar nwun, mbəkə wu cin retnyt de shi mun, kə mbəkə wu katpee lappwoo de nen d̄i moo canjoom a shi d̄edes fur mo. Baa a shi məse fur mo kas sə.

¹³ Mbəde koo de baa mun de m̄but məse fun nə mo kas, bə mənə a mbə Naan, kə katd̄ang mun d̄i ndəən məse fun mo, bə mənə a mbə wun.

¹⁴ Yaksə, bə wal kə Kristi nə se mulki ndəən p̄ətuup fun mo mbə wun, kə mu man azeen nə, mee ngwe m̄əndong wur kə muut mbə gurun mo jir. Mbəməənə, bə gurun mo jir mo cam muut zak.

¹⁵ Wur muut a mbə gurun mo jir, mbəkə nen de mo kə lap seen wur, bə taji mo waa baa tong d̄i a mukāa fur. Zak kas. Amma mo tong a mə ngwe d̄ewur kə muut mbə mo, kə mo waa yool kə wu a peemúut mbə mo zak.

¹⁶ Mbəmənə, yaksə, bə baa mu kutdi mu naa tong kə gurum a shi yit de mə yil desə kas. De mu naa Kristi a shi shin de mə yil desə, amma yaksə, bə baa mu kutdi mu naa wur a shi fwoshik de mə yil sə kas.

¹⁷ Koo ngwe dedangyi de wur tong ndəən Kristi, be ngwe mənə kə dee a depwoo. Mbəde məse wur desəər mo kə del dām jee, kə koo mii nə kə dee a depwoo zak.

¹⁸ Mbii desə mo jir, a cìn Naan, de wur cəər kə mun shaarlek wur mo, mbəkə mu dee dī a shaar wur mo shi Kristi. Wur cìn dak desə mmun, mbəkə mu cəər kə gurum mo, dī mo a shaarlek wur mo, mbəkə mo dee dī a shaar wur mo zak.

¹⁹ A pwoo de mun nkaa sat nə desə nə, Naan wur nkaa le gurum de mo ndəən yil nə, kə mo dee a shaar wur. Baa Naan wur tang shikbish kə gurum nə mo nkaa mo kas, kə wur kə lepwoo mu cəər kə gurum de mo a shaarlek wur mo, kə mo dee a shaar wur mo nsar fun zak.

²⁰ Mbəmənə, bə yaksə mun a jeplep mə Kristi mo, de Naan wur pərep gurum mo a shi mun. Mu dang pə wun a koppee kə Kristi, wu yit kə Naan wur cəər kə wun, kə wu dee dī a shaar wur mo.

²¹ Wur de baa wur man cìn mee shikbish kas, bə Naan le wur mang shikbish fun mo, mbəkə ndəən wur bə mu dee dī a nen dīn ndəre mo, nyit Naan.

6

¹ Kaade mun mu cìn dak ashak kə Naan zak, bə mu dang pee wun, mbəkə taji wu lap deret kə Naan wu le nə a mbii debuu kas.

² Wu kələng mbii de Naan wur kə sat nənee, <<Kaade pee mə cìn deret nə wul,

bə wen cìn deret nwaa.

Kaade puus bam nə jì wul,

bə wen bam waa zak.>>

Azeen-nzeen wen sat nwun nə, cicinsə nə a pee
mə lap deret mə Naan! Kəzak, cicinsə nə a puus
mə kat bam pee Naan dī.

³ Baa mu le mee mbii canshii mmee gurum kas,
mbəkə taji mo bees dak fun nə dī kas.

⁴ Amma koo a ndəən ar dedangyi, bə muu kám
ngurum mo azeen-nzeen nə, Mun a kərem mə
Naan mo, kə muu kám nə, mun a kərem kə Naan
mo shi gung kə shwaajeel des, kə mwaan ndəən
mbii lejeel mo.

⁵ Muu shwaanas, kə mo naa mbwoot mun, kə
muu tong mbut nenyool kə bəlep mo, kə dak mo
des, kə tong shi gongpee, kə tong kə neen, kə ciin
saam zak.

⁶ Muu kám zeen fun shi məse deret kə man, kə
gung shi məse de mə naajeel ndəən Riin Debang,
kə shi wal mu azeen-zeen zak,

⁷ kə shi pwoo de mo azeen-nzeen, kə shibal kə
Naan. Mun kə zeen nə, kaa leelele dín ndəre mo
sə, nsarse kə nsarkul fun mo.

⁸ Gurum mo le mun a dedes, amma pak moo
waa lejeel mmun zak. Pak gurum moo kwoop
mun, dang pak moo waa bees mun zak. Moo le
mun a kaa nendung mo sə, dang mun a nensat
zeen mo.

⁹ Gurum mo le mun a kaa baa mo man mun
kas sə, dang mun a de mə man pee mo. Mu dee
kaa muu mumurep sə, dang mun dī kə seen. Mo
nərem mun, jir kəsə, bə baa mo twe mun kas.

¹⁰ Mu dee kaa mun aa pətuup deewat sə, dangbe
mun a mbut nretnyit shidaar-shidaar. Mu dee kaa

nenjeel mo sə, ɗang jir kəsə, bə mu le kə gurum mo ɗes mo kat long. Mu ɗee kaa baa mun kə mee mbii kas sə, ɗang jir kəsə, bə koo mbii ɗedangyi bə nə a munu.

¹¹ Wun nen Koronti mo, wu man nə, baa mu sok mee mbii nwun kas. Gyet muu satpwoo nwun agaak mbii ɗe mo ndəən pətuup fun jir.

¹² Baa gyet mu nook sat nwun mbii ɗe mo ndəən pətuup fun kas. Gyet a wun wu nook sat mmun mbii ɗe mo ndəən pətuup fuu mo.

¹³ Wen ɗang pee wun kaa jep fen mo sə, mbəkə wu woo mbii ɗə mo ndəən pətuup fuu mo mmun.

*Pətuup Fuu Mo, a Peeɗe
Naan Wur Tong Di*

¹⁴ Taji wu bəlsuk ashak kə nen ɗe baa mo shinzeen nNaan kas. Mbəɗe a mii bal ɗak ɗeret kə ɗak ɗebish yii? Kə a mii bal peebang kə peenkwoo yii?

¹⁵ Baa mee shaar ashak ɗe nnaar Kristi kə Gujwan kas. A mii bal ngushinzeen, kə ngwe ɗe baa wur shinzeen kas yi?

¹⁶ A mii bal Lu Naan ɗedes kə lu kùm yii? Pətuup fun mo a peeɗe Naan wur tong ɗi, Kaade wur kə ten sat sə nənee,

<<wen ntong ashak kə mo,
kə wen mmwaan nnaar fu zak.
Wen ndee a Naan fu,
kə mon ndee a

nen fen mo zak.>>

¹⁷ Mbəmənə bə wu put aku,
<<mbut nen ɗe baa mo shinzeen kas,
kə wu bəkshak kə mo zak,

Daa Naan wur sat akəsə.
Taji wu tung mee mbii ɗe nə a ɗerap kas,

ɗangbe wen nlap wun.

¹⁸ Wen ndee a puun fuu,
kə wun ndee a jep fen demish mo, kə de mat
mo.

A Daa deɓal met jir,
wur sat pwoo mənə.>>

7

¹ Shaar fen mo de wen wal nwun, kaade Naan
wur kə ten tuweerpwoo mbii desə mo mmun
akəsə, bə nə ret kə mu lesun fun mo dee a deɓang,
ndəən koo a mbii debish dedangyi, de nə təkook kə
nan fun mo, kə riin fun mo zak. Nə ret kə mu dee
a nen deɓang mo rəret ndəən shiimwaan fun mo,
mbə shin dedes nNaan.

Retnyit Mə Pool

² Wu wang pətuup fuu mo mmun, mbəde baa
di mu cìn mee mbii debish mmee gurum kas, kə
baa mu tikook kə mee gurum kas zak. Baa di mu
seen nkaa mee gurum kas.

³ Baa wen sat desə nə a mbəkə wen le wun di a
nenshikbish mo kas, ɗang wen satpwoo desə nə a
mbəde di wen kə ten sat nwun nə, mu wal nwun
zam. Kə koo de a ndəən muut, kə koo de mun di
kə seen, bə mun di ashak vit ndəən pətuup fun mo.

⁴ Wen shinzeen nwun azeen-nzeen, kə wen kə
cìn roop des a shi wun zak. Har wu fes wu caa
pətuup fen nə rəret hakyeng. Jir kə jeel de muu
shwaa nə, bə wen nkaa cìn retnyit des zam.

⁵ Kaade gyet mu dəm mu wul nyil mMasiidoniya
sə, be baa gyet mu kat mee pee bwet sun kas.
Gurum mo shin jeel mmun des, koo a ndəən ar

ɔɔɔɔɔɔɔɔ. Gurum mo bɔlɛp kɛ mun, kɛ gyɛt nɔɔɔn pɛtuup fun mo, bɛ kɛarmuut nɛ di zak.

⁶ Dangnaan wur shin bal kɛ wur caa pɛtuup mu nen de baa mo bal mputuup kas. Gyɛt wur shin bal pɛtuup fun mo shi jì kɛ Titus.

⁷ Baa a jì kɛ Titus nɛ bejee ɔɔk kas, ɔɔng ashak kɛ di gyɛt wu cin caa pɛtuup wur, har wur sat mmun nɛ, wu coor mbɛ naa wen, kɛ wuu naajeel fen, kɛ nɛ, wun mbwoon fen zak. Pwoo ɔɔsɛ nɛ mo sɛt le retnyit nwen ɔɔ hakyeng.

⁸ Koo de gyɛt wen wɔt pɛtuup nwun shi ran de wen ran nwun sɛ, be baa gyɛt nɛ daampee nwen, mbɛde wen ran-ran nɛ nwun kas. Gyɛt yam be nɛ wɔt pɛtuup nwen, mbɛde gyɛt wen naa nɛ, ran nɛn wɔt pɛtuup fuu mo zam. Koo di gyɛt nɛ wɔt pɛtuup nwen a mbɛ rep pee mo lee ɔɔk.

⁹ Dang yaksɛ wen kat retnyit. Baa nɛnee mbɛde a ran nɛ le pɛtuup fuu mo tikook kas, ɔɔng a mbɛkɛ wu tuwap di, mbɛ mbii de mo le kɛ pɛtuup fuu mo tikook. Daa Naan wur rebet a kyeet kɛ tikook kɛ pɛtuup mɛnɛ, mbɛde nɛ nle kɛ wu tuwap. Mbɛmɛnɛ be baa mu cin a mee mbii debish nwun kas.

¹⁰ Mbɛde kyeet kɛ pɛtuup ɔɔwat di a Naan le, nɛ kɛ jì kɛ tuwap, kɛ nɛ jì kɛ kat bɛm zak. Baa nɛ le kɛ gurum mak sat nɛnee, <<katɔɔng di wen oo!>> Kas. Dang pɛtuup ɔɔwat mɛ yil ɔɔsɛ, mɛnɛ kɛ jì aa muut.

¹¹ Wu naa, mbii de Naan wur kɛ cin kɛ pɛtuup ɔɔwat nɛ, nɛ le kɛ wu ɔɔk mɛsɛ fuu mo azeen-nzeen. Kɛ nɛ le kɛ wuu rebet kɛm agaak nɛ, baa gyɛt wu man mee mbii debish kas, har nɛ kɛ le kɛ wu kat canciin. Nɛ le kɛ wu katbal, kɛ nɛ le kɛ

wu kat gung ndæen kar fuu zak. Mbut mbii desæ mo, bæ koo a ndæen ar dedangyi, be næ kām azeen-nzeen nænee, << wuu mwaan a ndæen deret.

¹² Koo de gyet wen kæ ran-ran nwun, bæ baa næ a mbæ mee ngwe de wur kæ cîn shikbish kas. Kæ baa næ a nkaa mee ngwe dæ mo cîn debish nwur kas. Dang wen ran-ran næ, a mbækæ næ kām dî nwun agaak ntoom kæ Naan, canciin fuu mbæ mun.

¹³ A mbæ mbii desæ mo, dangbe gyet pætuup fun mo katbal. Baa gyet næ gang a kwak fun mo bejee dak kas, dang mu kat retnyit dî kæ des, mbæ retnyit kæ Titus, mbæde gyet wun jir wuu kaat wur shi retnyit.

¹⁴ Gyet wen kæ ten canjoom fuu nwur, be baa gyet mee naashweep yaa wen mbæmænæ kas. Mbii de mu sat mo nwun sæ, mo azeen-nzeen. Canjoom fun de mu sat nTitus nkaa wun, næ azeen a kæ sæ zak.

¹⁵ Wur le pætuup wur nkaa wun jir met dëyam hakyeng. Kaade wur yee næ, wun jir, wun a nen gyet de wu lappwoo dewur sat mo nwun. Kæ wu kaat wur shi retnyit, kæ gyet wu cîn mbii deret wur zak.

¹⁶ Wen kat retnyit mbæde wen mak kæk kaa nkaa wun ræret hakyeng.

8

Shin mBiizuum Shi Rebet Kæ Pætuup

¹ Dyemnaa mo, muu rebet kæ wu man pwoo nkaa deret de Naan wur shin næ Ekælisya de mo nyil mMasidoniya.

² Koo de di mo kə cam mo shi jeel denaat, kə mo nkaa shwaajeel mə mbii mo zak, bə jir kəsə, retnyit fur nə des. Bə nə le kə mo cìn mbii deret mbəde mo shin mbii fur mo shi zuum, koo de baa mo kə mee mbii des kas.

³ Wen man azeen nə, mbii de mo cìn nə a nciit kə bal fur, har nə met bal fur, mbəde mo shin nə a shi rebet kə pətuup fur mo.

⁴ Moo dang pə mun des hakyeng nə, mu shin pee ndun kə mo ledun mbut nen de mon ncìn bam mbə nen Jesu mo sə.

⁵ Har mo shin mbii mo des met mbii de mu lepan. Dang mo shee shin a pətuup fur mo nDaa, kə mun zak, nciit kə mbii de Naan kə rəbet kə mo cìn.

⁶ Kaade mu naa nə ret, bə mu lep Titus dəm pee wun di, mbəde di a wur shee cìn dak deret desə nə ndəən wun, be nə ret kə a wur nsəət sekyeen kə dak nə.

⁷ Wun kə sekyeen ndəən koo a mbii dedangyii, har ndəən shinzeen, kə satpwoo, kə man, kə gung mbii mo des, kə wal di wun kə nə mbə mun. Nə ret kə wu sekyeen kə cìn dak deret mə shin zuum shi pətuup məndong.

⁸ Baa wen kə le a mee wàar pee wun di kas, dang nə a mbə kām gung de nwun, mbəkə wen man di azeen nə, wal de wun kə nə, mbə bam niyee mo, nə azeen.

⁹ Mbəde wun kə man deret mu Daa fun Jesu Kristi, koo de gyet wur a ngulong, jir kəsə, bə wur lekāa wur dee kaa ngujeel sə mbə wun. Mbəkə ndəən jeel wur nə, be wu dee di a nenlong mo.

¹⁰ A pan mənə nkaa mbii nə ndesə, nən nret kə yaksə bə wu sət koor mbii de gyet wuu yaa cìn

nə doontoom sə. Gyet a wun shee shin mbii, kə wun kə pətuup mu shin mbii hakyeng.

¹¹ Nə ret kə wu kyes koor ɗak nə shi rebet kə pətuup fuu mo, nciit kə ɓal fuu, kaade gyet wu shee cin nə sə.

¹² Katɗang be mee gurum kə pətuup de mə shin mbiizuum, be Naan nlap mbiizuum kə ngwe nə nciit kə mbii de ngwe nə shin nNaan. Baa Naan wur ntang a mbii di ngwe nə nnə kas.

¹³ Baa wen sat pwoo mənə a mbəkə pak gurum mo nook shin mbiizuum, mbəkə nə toon di wuwun kas.

¹⁴ Dang a mbəkə mo le mbii mo dee din ndəre, bə wu ɓam mo yaksə, shi mbii kəkat fuu mo, mbəde baa mo kə mee mbii kas. Mbəkə katɗang parpuus de wu taa njeel, be mo ɓam wun di zak. Desinə nə a mbəkə mo shwap mbii mo di nciit-nciit.

¹⁵ Kaade mo kə ten ran ndəən ɓəət haal kə Naan sə nənnee, <<Ngwe dewur chak des, be baa nən njar des kaa wur kas, kə ngwe dewur chak lee, be baa nən njar kat kaa wur kas.>>

Titus Kə Shaarmwaan Wur Mo

¹⁶ wen pəlang Naan, de wur lepan ndəən pətuup kə Titus, mbəkə wur ɓam wun di, kaade wen kən cìn wun sə.

¹⁷ Baa wur lap ii a mbə ɗang fun ɓejee ɗak kas, amma wur kə fes lepan wur, mbəkə wur dəm pee wun shi pan mukaa wur.

¹⁸ Muu lep wur dəm pee wun di ashak kə ɗyemnəən fun di gurum moo fes shin dedes nwur, mbə satpwoo kə Naan ndəən Ekəlisya mo jir.

¹⁹ Baa a mənə bejee đak kas, amma Ekəlisya mo bəlep wur, mbəkə wur dəm di ashak kə mun, mbə dəm kə mbiizuum de muu shin nə, mbə le Daa a dedes, kə kám agaak nə, mun kə pətuup de nə a mə bam zak.

²⁰ Baa muu rebet kə mee gurum fəlep mun nkaa mbiizuum desə, de gurum moo shin nə shi pətuup məndong, de mun nkaa shin nə sə kas.

²¹ Mbii de muu rebet ndesə, kə wu cın mbii mo di ndəre-ndəre, baa a ntoom kə Daa bejee đak kas, har kə ntoom kə gurum mo jir zak.

²² Muu lep dyemnəən fun ashak kə mo zak. Mun kə cam dyemnəən fun wur yit mo des, be mə kat wur a ngudak zam ndəən ar mo shinə-shinə. Yaksə bə wur cın đak nə waa met deyam zak. Wur kə cın đak deret nə des mbə bam wun.

²³ Titus wur a shaarmwaan fen, dewur cın đak ashak kə wen mbə bam wun zak. Mpee dyemnəən fun desə mo, be mo a nen de Ekəlisya mo lep mo, mbəkə mo le səm kə Kristi di a dedes.

²⁴ Mbəmənə, be wu kám wal fuu mmo, mbəkə Ekəlisya nə mo man di azeen-nzeen nə, joom de mu can nə mbə wun, nə a ndəre azeen-nzeen.

9

Cin Bam mBə Nenseet Nđang Jesu Mo

¹ Pwoo nkaa cin bam mbə nenseet ndang Jesu mo, be baa nə a təng kə wen ran mee pwoo nwun nkaa nə kas.

² Mbəde wen man sekyeen fuu, har wen kə canjoom shi wun ntoom kə nen Masidoniya mo. Wen sat mmo nə, gyet doontoom be Ekəlisya din Akaya war kə ten đak set mbə cin bam. Rəbet

fuu mbə shin mbiizuum de wu shin nə bəlkwak ngurum mo des ndəən mo zam.

³ Amma wen lep dyemnəən fun desə mo dām pee wun di, mbəkə taji canjoom de mu sat shi wun, nkaa mbii desə nə dee a mbii debuu kas, dang mbəkə wu tong di shi dak suk, kə mbiizuum nə, kaade gyet wen kən sat nwun nə, wu tong shi dak suk sə.

⁴ Mbəde katdang pak nen Masidoniya nə mo yool ji ashak kə wen, dangbe mo ji kat baa wuu dak suk kas, bə naashweep nyaa mun, kə nən nsəət yaa wun met nwen zak, mbəde muu shinzeen nwun.

⁵ Nə akəsə be wen naa nə, nə ret kə wen dang dyemnəən fun desə mo, mbəkə mo shee dām pee wun di nwen atələng, mbəkə mo cak mbiizuum de gyet wuu tuweer nə, wun nshin nə di. Katbaa wen kən dām wul pee wun di, be mo kə ten chak mbiizuum nə mo. Be nə kām nə, wu shin mbiizuum nə a shi rebet kə pətuup fuu mo, baa a mee gurun le təng nwun kas.

⁶ Taji wu munsuk kas nə, ngwe dewur kop cirem lee ndəən maar wur, be wur ndiip deben nə a lee dak. Ngwe dewur kop cirem des, bə wur ndiip deben nə des akəsə zak.

⁷ Koo weyi be wur cin mbii dewur kə pan mputuup mbə shin nə, baa a shi pətuup vəl-vəl kas, kə baa a gurun mo le təng nwur kas. Mbəde Naan wur kə rebet a ngwe dewur shin mbiizuum, a shi retnyit ndəən pətuup wur.

⁸ Naan wur kə bal de wur nshin mbii mo nwun des met mbii de wuu rebet mo. Mbəkə koo a pərangyi, be wu kat mbii de wuu rebet mo di mbə suk fuu mo, kə mbəkə wu katpee shin mbiizuum

di shi pətuup məndong mbə dak deret mo jir.

⁹ Kaade mo kə ran ndəən bəət haal kə Naan sə nənēe,
<<Wur shin mbii nenjeel mo shi zuum des,
kə shi pətuup məndong, Deret wur nən ntong
de har ngaa-ngaa.>>

¹⁰ A Naan kə shin cirem ngumaar, kə a wur shin mbiise mu se zak. A wur nshin cirem nwun wu kop, kə a wur nle kə nə kaa wurang. Wur nle deret nkaa dak fuu dīn ndəre, kə nə des di hakyeng.

¹¹ Wur nle kə wu dee a nenlong mo koo a ndəən ar dedangyi, mbekə wu naa nshin mbiizuum di shi pətuup məndong. Mbiizuum de wun nshin nə, nə ndee ngurum mo a mbii pəlang pee Naan.

¹² Mbəde dak fuu deret desə nə, baa nə bam a nen Naan mo bejee dak kas, dang nə waa sət le kə gurum mo pəlang Naan des zam.

¹³ Dak fuu deret desə nə kām nə, shinzeen fuu nə dar balbal hakyeng. Nən nle kə gurum mo le Naan a dedes, mbə mbiizuum de wu shin mo ashak kə koor gurum nə mo shi pətuup məndong. Be nə kām agaak nə, wuu lappwoo deret mu Kristi nə azeen-nzeen.

¹⁴ A mbə wal de gurum mo kə nə mbə wun, be mo ncīn dangnaan (leshap kə Naan) mbə wun, Mbəde mo man nə, Naan wur kəcin deret nwun des zam.

¹⁵ Wu yit kə mu pəlang Naan mbə zuum de wur shin mmun. Zuum di nə met mbal mu sat.

10

*Pool Vwang Shin
nKaa Dak Wur*

¹ Wen Pool shikáa fen, wen dang pee wun, mbə məse mu pədok kə ɖeret mə Kristi. Wen de moo sat nə, wen a ngudokpwoo təktək, katdang wen ashak kə wun, dang Nnee wen kən sat mbii mo nwun agaak, katdang baa wen ashak kə wun kas.

² Wen dang pee wun, mbəkə taji wu le təng nwen satpwoo nwun shibal kas, katdang wen ji pee wun ɖi. Mbəde wen man azeen nə, wen mak satpwoo shibal nen de moo sat nnə, mbii de muu cìn sə be nə a ɖak mə yil ɖesə.

³ Koo de muu tong a ndəən yil nə, be mbii de mun nkaa cìn lek mbə nə, baa nə a mə yil ɖesə kas.

⁴ Leelek de muu cìn lek ɖishik, baa nə a mə yil ɖesə kas. Dang leelek fun nə a bal mə Naan, de nən mmak shirip kok ɖəbal mo.

⁵ Muu shirip pwoo kə nen de moo ji kə mbii langkáa nkaa man Naan, kəzak, muu shirip koo a kok mə roop ɖɛɖangyi de nə daam man Naan ngurum mo. Kə muu le kə koo a pan kə weyi, be nə cìn ɖyen kə Kristi ɖi zak.

⁶ Abwoon de wun nkám agaak azeen-nzeen nə, wuu kələng pwoo fun, bə mun ɖak sun fun rəret mbə kar nencii kələngpee mo.

⁷ A mii le dang wuu leyit fuu mo nkaa mbii də mo abwoon yi? Katdang mee gurun kə leshin nnə, wuɖin a mə Kristi, be nə ret kə wur pan rəret, kə wur man nnə mun a mə Kristi zak.

⁸ Mbəde koo də wen canjoom ɖes shi bal de Daa wur shin mmun, be nə a mbəkə mu ɖak wun ɖi, baa a mbəkə mu shirip wun ɖi kas. Baa mee naashweep yaa wen kas.

⁹ Taji wu pan nə, wen kən gung a mbəkə wen

lekæarmuut di nwun shi ran fen nə mo kas.

¹⁰ Mbæde pak gurum moo sat nə, mbii de wur ran ndæen ran wur nə mo toon, kə mo bal zam, amma katdang gurum naa wur nyit, bæ baa shin wur nə kə mee bal kas. Pwoo de wur sat nə, be baa nə ke koop nə kas.

¹¹ Nə ret kə nen sat pwoo mənə mo man nə, mbii de muu sat ndæen ran, bæ baa nə dyik kə mbii de muu sat nwun nyit kə yit kas, katdang mukaat ashak kə wun.

¹² Baa mu mak lekáa fun, koo mu kámkáa fun mo nciit kə nen de moo canjoom a shi sut fur mo kas. Mbæde moo kám sut fur mo kə shak, kə moo camsut fur kə shak zak. Nen mənə mo a mwen mo.

¹³ Baa mun ncanjoom del peeðe nə ret kə mu ðar di kas. Amma mu ðar a nkaa pee ðak de Naan wur kə can nə mmun, desə nə bal kə ðak fun nnaar fu.

¹⁴ Wun a ndæen pee ðak də Naan wur kə can mun, akəsə bæ baa di mu canjoom mbə ðak fun ðik kas, kaade gyet mu dəm kə pwoo mə Kristi nə nwun sə.

¹⁵ Baa canjoom fun nə del met mbii də nə ret kas, kə baa nə tung ðak ke mee gurum mo kas. Amma mu canciin nə, a shinzeen fuu nə bul hakyeng, be ðak fun ndæen wun, nən mbul des hakyeng zak.

¹⁶ Mbəkə mu katpee satpwoo kə Naan di ndæen yil de mo a kyeen fuu. Baa mu canjoom a shi peeðe mee gurum kə cam cìn ðak di kas.

¹⁷ Amma kaade moo kə ran ndæen bæet haal kə Naan sə nənəe, <<Jir ngwe de wur canjoom, bæ nə ret kə wur canjoom nə a shi mbii de Daa wur kə cìn.>>

¹⁸ Mbəde baa Naan wur kə rebet ngwe de wur ke kwoop a shin kas, amma a ngwe de Daa wur kə kwoop bejee.

11

Pool Kə Jeplep Mu Dung Mo

¹ Wen canciin nə, wu ngung kə wen mbə rep mwen fen sə. Kussuk wu gung kə wen!

² Wen kən cìn zuur nkaa wun mbə Naan. Wun a kaa reep nuk de baa war kə man mish kas. Wen kən tuweerpwoo mbə shin wun ndyik, kaa matpoo sə pee mish war de, a Kristi wur a mish fuu nə.

³ Amma wen kən kəər, taji nə yool dee a kaa gyet nwoo gwam lif shi seen wur de mu dung sə kas. Taji mo yool gwam wun, kə mo mer kə pan fuu mo nkaa wal deret, de wun kə nə mbə Kristi kas.

⁴ A mii le dang katdang mee gurum jì satpwoo nkaa mee Jesu de dyik kə pwoo de mun mu sat nə nwun bə wuu kələng pwoo mənə yi? Wu pan nə riin mənə dyik kə Riin Naan de wuu kat nə yi? Kə wu pan nə, mee pwoo Naan nə de dyik waa met pwoo Naan de wuu lap nə yi?

⁵ Wen man azeen nə, baa wen a dekat met jir ndəən jeplep nə mo kas.

⁶ Meebe, baa wen man satpwoo rəret kas, amma wen man satpwoo deret nə. Muu kām man nə nwun agaak koo a pərangyi mbut mbii mo jir.

⁷ Tan, gyet wen cìn a mbii debish, mbəde gyet wen sham kə kaa fen, mbəkə Naan wur diyeep wun di kaade wen satpwoo kə Naan nə nwun shi zuum sə wa?

⁸ Wen lap bam pə pak Ekəlisya mo, mbəkə wen cìn dak di nnaar fuu. Wen mak sat nə, gyet wen ghər a long fur mo, mbəkə wen bam wun dī.

⁹ Kaade gyet wen de ashak kə wun, bə baa gyet wen kə mee mbii kas, kəzak, baa gyet wen lejeel mmee gurum kas. Mbəde dyemnən fun de mo tong mMasidoniya jì dī, a mo jì shin wen mbii de wen kən rebet mo. A mbəmənə, dangbe koo a ndəən ar dedangyi, be baa wen le mee jeel wun kas. Kaade baa gyet wen lejeel wun kas sə.

¹⁰ Mbəde wen man nə, pwoo de wen kən sat nə a pwoo mə Kristi azeen, be baa mee ngwe mak cii canjoom nwen ndəən yil Akaya kas.

¹¹ A mii le dang wen sat kəsə yi? A mbəde baa wen wal nwun kas aa? Naan wur man nə, wen wal nwun zam.

¹² Dak de wen nkaa cìn nə, be wen sat a ncìn a nə, mbəkə wen shootpwoo mu canjoom dī jeplep de moo sat nə, dak fur nə a nciit kə munu.

¹³ Kaan kə nen mənə mo a jeplep mu dung mo. Moo cìn a dak de mu numpee mo. Moo lekāa fur kaa mo a jeplep mu Kristi mo sə, dang baa mo a jeplep Kristi kas.

¹⁴ Baa nə dee a mbii aapwoo kas, mbəde koo a Gujwan shikāa wur, bə wur leshin kaa wur a ngulep mu peebang sə.

¹⁵ Mbəmənə be baa nə dee a mbii aapwoo kas, katdang bə kərem mu Gujwan mo lesut fur, kaa mo a nen cìn dak deret mo sə zak. A peekyes nə, be mon nlap kwat fur mo nciit kə dak fur mo zak.

*Pool Shwaajeel mBə
Dee a Ngulep Jesu*

¹⁶ Wen kən baa sat di zak nə, taji mee gurum pan nə, wen a mwen kas. Amma katdang wu pan nə, wen a mwen, be wu lap wen desə kaa mwen nə sə, mbəkə wen kat pee can rep joom di lee.

¹⁷ Pwoo de wen sat sə, be baa wen sat a mee pwoo de Daa wur lep wen kas, amma wen kən satpwoo nə a kaa mwen sə, wen kən sat pwoo mənə a tyap.

¹⁸ Kaade gurum mo des moo can a joom de mu yil desə bejee dak sə, be wen ncanjoom nə akəsə zak.

¹⁹ Wun nen de wu seen be wu gung kə nen-mwen mo shi retnyit.

²⁰ Mbəde katdang, be mee gurum le wun kaa kərem mo sə, koo wur ghəər wun, koo wur se ləbet nkaa wun, kə koo wur kám a bal mu tuur nwun, kə koo wur nənas wun, jir kəsə be wuu gung kə ngwe mənə.

²¹ Nə shweep wen mbə lap ii, nə gyet mun kə bal mbə cìn mbii desə mo kas, amma katdang mee gurum kə canjoom nkaa mee mbii, be wen kən satpwoo nə a kaa mwen sə. Wen ncanjoom akəsə zak.

²² Katdang bə, mo a nen Hiburu mo, bə wen a ngu Hiburu zak. Katdang be, mo a nen Izrel mo, be wen a ngu Izrel zak. Katdang be mo a dang kə Abraham, be wen a dang kə Abraham zak.

²³ Katdang be mo a kərem mu Kristi mo, be wen a kərem mu Kristi zak. Wen satpwoo nə a kaa ngutar sə! Mbəde wen cìn dak de nə des met mumo nə. Mo kə bwoot wen le nlushoot, kə wen shwaananas met mə sat zak. Wen kən shwaajeel mo shinə-shinə har kus kə muut zak.

²⁴ Gyet yit paat, be nen Yahudi mo fwo ngwoor

nwen laarkun baapwoofeer.

²⁵ Nennan-nan mu Rom mo sarem wen shi gwoor yitkun. Nen Yahudi mo car wen shi nding yit mändong, mbəkə mo tu wen di. Yitkun be tii am, nə taa pyan kə mun. Wen kən cam teer kə wet nkaa am bahar.

²⁶ Shidaar-shidaar bə wen a ar mwaan mo des, kə nwen kən naa muut shi yit fen mbut ndung mo. Wen kən naa muut nsar kə nenwat mo, kə nwen naa muut nsar kə dang fun nə Yahudi mo zak. Wen kə naa muut nsar kə nenkum mo. Wen kən naa muut ndəən yilkaam mo, kəzak, wen kən naa muut a naaryil mo. Wen kə naa muut nkaa am bahar mo. Wen kən naa muut nsar kə dyemnəən de mu dung mo.

²⁷ Wen kən shwaadək mo, kə wen kən shwaajeel mo, kən nnaa nteer mmeen, kə wen kə shwaaneen zak, kə neen am tu wen zak. Yit mo des baa wen kat mee mbiise kas. Wen kən shwaakut, mbə ciin mbiisəp,

²⁸ kə pak mbii mo des de kəzak. Mbii de mo daampee nwen, koo puus dedangyi, nə a mbəde wen kə toon mə tap kə Ekəlisya mo jir zak.

²⁹ Katdang baa mee ngwe katbal kas, be nə le kə baa wen katbal kas zak. Katdang mee ngwe taa pal ndəən shikbish, be nə shwal nwen zam.

³⁰ Katdang bə nə a təng kə wen canjoom, be wen canjoom nə a nkaa mbii de nən nkām agaak nə baa wen kə bal kas,

³¹ Naan puun kə Daa Jesu de səm wur nə kat deret har ngaa-ngaa. Wur man azeen-nzeen nə, baa wen kən sat a dung kas.

³² Ndəən yil nDamaskus, be gofna dewur ndir kə mishkoom Aritas wur shootpwoo sheep

pəbong dīn nDamaskus mo, mbəkə mo yaa wen dī.

³³ Mo le wen sham ndəən kəci dedes mmee fung mu fwang mu yilkaam nə, har wen put nkoom nsar wur.

12

Pool Naa mBii Mo Shinā-Shinā nDəən Suun

¹ Wen ncanjoom a təng, koo de baa wen kat mee ləbet ndəən nə kas. Amma yaksə be wen nsekyeen kə satpwoo nkaa suun mo, kə mbii de Daa wur woo mo nwen.

² Wen man mee gurum ndəən Kristi de gyet Naan mang wur kaa kə wur ndəən dengnaan dekun. Nə wul a bit mo kaapaat baafeer yaksə. Kyet, gyet Naan kaa kə wur a ndəən nan mu yil desə aa? Be baa wen man kas, amma Naan man.

³ Wen man nə, mo mang gwar nə kaa kə wur a mparadayis. (Shii kə mənə a peeđe Naan dī). Kyet a shi nan mu yil desə aa? Koo baa a shi fwoshik mu yil desə kas aa? Be baa wen man kas, amma Naan wur man.

⁴ Wur kələng mbii mo, de baa mon mmak sat mo shi pwoo kas, kə mbii de baa gurum mo mak sat shi ləpwoo kas zak.

⁵ Wen kən canjoom a shi gwar desə. Baa wen kən canjoom a shikaa fen kas. Amma wen kən kām a ciin bal fen agaak.

⁶ Koo de wen rebet canjoom nə, be baa wen dee a mwen kas, mbəde wen kən sat azeen. Amma baa wen canjoom kas, mbəkə taji mee gurum lepan nkaa wen, waa met mbii dewur naa wen

kən cìn mo, kə mbii dɛwɜr kələŋg kə pwoo fən kas.

⁷ Mbəkə taji wen diyeep káa fən mbə suun dedes desə di Naan kə kám mo nwen kas. Amma mo le mee ghər ndəən fwoshik fən, de nə dee a mee shwal pee wen di, ngulep kə Gujwan wur daampee nwen, mbəkə taji wen canjoom kə fwoshik fən kas.

⁸ Wen kən dang pee Daa yit kun, mbəkə wur shang mbii desə nə baa kə nə aku.

⁹ Amma Daa wur sat nwen nənee, <<Deret fən nə mak waa. Mbəde a ndəən ciin bal mu gurun, dangbe mon naa gam kə bal fən.>> Mbəmənə be wen sət canjoom ndəən ciin bal fən nə. Mbəkə bal mu Kristi nə tong di ndəən wen.

¹⁰ Aasə be wen kən kat retnyit ndəən səm mu Kristi, mbə ciin bal fən nə, kə fələp de moo cìn nwen, kə mbii daampee mo, kə jeel mo, kə luk mo shinə-shinə, mbə Kristi. Mbəde katdang baa wen kə bal kas, be wur shínbal nwen.

*Pool Wur An mBə
Ekəlisya Din nKoronti Mo*

¹¹ Wen kən lesen dee a kaa mwen sə, amma a wun wu le kə wen dee a mwen nə. Gyet nə ret kə a wun, wun nkwoop wen, mbəde baa wen a dekat met jir ndəən jeplep nə mo kas, koo de baa wen a mee mbii kas.

¹² Naan cìn mbii lukshik kə mbii aapwoo mo, kə dak denan-nan mo shi wen, kaade wen gung mbə cìn dak fən mo shidaar-shidaar. Dak mu mbii aapwoo de mo kám agaak nə, wen a ngulep azeen-nzeen.

¹³ Wen kən cìn a mii, koor Ekəlisya nə mo yii? Di baa wen kən cìn mənə nwun kas yi? Aa koo a

mbəde baa gyet wen le mee toon nwun kas aa?
Be wu fwo di nwen.

¹⁴ Yaksə be wen kən dak sen mbə dām pee wun di, be a dām dekun pee wun di mmənə. Baa wen le kə wu kwat wen kas, mbəde baa wen kən tang a mee mbii pee wun di kas, amma wen kən tang a wuwun. Mbəde baa a jep mon ntang mbii le mbə puun fur mo kas. Amma puun nə mon ntang mbii le mbə jep fur mo.

¹⁵ Nə nret nwen nyit zam, mbəkə wen cin mbii de wen kə nə jir, kə sen fen zak, mbə bam wun. Wen wal nwun des, dangbe wun wu wal nwen a lee dak aa?

¹⁶ Wu man azeen nə, baa gyet wen lejeel wun kas. Amma mee gurun sat nə gyet wen səseen nkaa wun, kə wen le cip mu gwampee wun zak.

¹⁷ Kyet wen kən cam seen a wun shi gwampee mbut nen də wen lep mo dām pee wun di wa?

¹⁸ Gyet wen dang Titus, kə wur dām pee wun di, ashak kə dyemnən fun desə. Kyet, gyet Titus wur lap mee mbii pee wun di wa? Baa a Riin Naan de məndong wur bwet mun weet kas aa? Baa mun weet muu cìn dak nə a ar de məndong kas aa?

¹⁹ Tan, peedi di be wuu pan nə, mu jì aa mee mbii langkää mbə sun fun pee wun di wa? Hai. Muu sat a pwoo mu Kristi ntoom Naan. Shaar fen mo, mbii de muu cìn mo jir, be muu cìn mo a mbə bam wun.

²⁰ Mbəde wen kəər nə, meebe, katdang wen dām pee wun di, be wen nkat məse fuu nə dyik kə məse də dyeen nwen nkat wun kə nə. Kəzak, wun nnaa məse mənə nə dyik, kə məse də dyeen wun naa wen kə nə. Meebe wen kat bəlep, kə zuur, kə

tuup, kə walnkáa, kə ɗung kə pwoo ndom ndom, kə dyeepkáa, kə ciin tongryang nnaar fuu.

²¹ Wen kəər nə, katɗang wen waa ndəm pee wun ɗi, be baa Naan fen wur nsham kə wen ntoom fuu kas. Katɗang Naan sham kə wen ntoom fuu, bə wen nkat pətuup ɗewat, kə gurum mo ɗes ndəən wun. Nen də gyet mo kə cɪn shikbish yam, ɗangbe baa mo kə tuwap kas mbə məse ɗebish, kaa cɪn ngaa, kə koor mu cɪn mbii ɗebish mo zak.

13

Pool Gwakshik Kə Tokshik Mə Kyes Nə

¹ Wen kən ɗəm pee wun ɗi, a ɗekun ndesə, <<Mbəkə mo man zeen kə meepwoo azeen-nzeen, bə nə a təng kə mo kat langtəng mo vəl koo kun>> kaade mo ran ndeen bəət haal.

² Wen kən gwak a nen də gyet mo cɪn shikbish yam, kə koor nə mo jir zak. Gyet wen kən gwak mo, be baa wen ɗi ashak kə mo kas. Wen gwak wun kaade gyet wen gwak wun nji fen ɗevəl pee wun ɗi sə, nə, katɗang wen mbaaji, be wen nshin kar nen ɗe ɗi mo cɪn shikbish sə, kə koor nə mo.

³ Katɗang be ɗyeen nwun kə wu man azeen-nzeen nə, wen kən satpwoo ɗesə mo a shi bal mu Kristi, be nə ret kə wu man nə Kristi wur kə bal ɗes. A wur nkar wun, kə a wur kám bal wur ndəən wun.

⁴ Mbəde koo ɗe gyet mo pwas wur nkaa shyeeep, be gyet a wur shin shin nə mo pwas nkaa shyeeep nə, be jir kəsə, be wur ɗi kə seen shi iiko mu Naan. Mun a nen ɗe baa mun kə bal kas, ɗang ndəən iiko

mu Naan shi Kristi, be mun di kə seen, mbəkə mu bam wun di.

⁵ Wu camkăa fuu mo, kə wu man di rəret nə, kyet wuu mwaan a ndəən shinzeen fuu nə mo wa? Wu camkăa fuu mo rəret. Baa wu man nə, Jesu Kristi wur kə tong a ndəən wun kas aa? See koo katdang wuu taa wu pal kənding-nding.

⁶ Muu rebet kə wu man nə, baa mun mu taa mu kat kas.

⁷ Muu dang pə Naan kə taji wu cìn mee mbii debish kas. Muu dang pə Naan, baa a mbəkə nə cām di agaak nə, mun kə se koorong nkaa cam nə kas, amma see a mbəkə wun wu cìn mbii deret mo di, koo də wu naa kaa mun muu taa mu kəkət sə.

⁸ Mbəde baa nə mmak cìn kə mu cìn mee mbii nkaa zeen nə kas, amma see muu sat azeen nə.

⁹ Muu kat retnyit, katdang baa mun kə bal kas, kə wun di kə bal. Dangnaan de muu cìn nə a mbəkə wu dee di a degəgam.

¹⁰ Mbəmənə, bə wen ran-ran desə dəm wun bə baa wen di ashak kə wun kas, a shibal də Naan wur shin nə nwen mbə dyik wun, baa nə a mbə shirip wun kas.

¹¹ Peekyes kə nə, dyemnaa mo, dang mukaat. Wu dak məse fuu mo. Wu kələng pwoo fen mo. Wu lappwoo kə shak, kə wu tongryang kə shak zak. Naan də wur a wal, kə ryang, wur ntong ashak kə wun.

¹² Wu tok kə shak shi wal rəret.

¹³ Nen Naan mo jir, moo tok kə wun.

¹⁴ Deret kə Daa Jesu Kristi, kə wal Naan, kə shaar ashak kə Riin Debang, mo tong ashak kə wun jir. Nə a kə sə.

Manji Yiljep Mupun New Testament

copyright © 2024 Initiative for the Translation and Development of
African Languages and The Seed Company

Language: Mupun (Mwaghavul)

Contributor: Initiative for the Translation and Development of African
Languages

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in
any format and to make reasonable revisions and adaptations of this
translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in
a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily
endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions
under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word
involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation
22:18-19.

2025-07-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files
dated 3 Jul 2025

77a1013c-7c23-599f-9af1-1adbfc09489